

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ПРИКЛАДНОЇ ЕКОНОМІКИ ТА
МЕНЕДЖМЕНТУ ІМ. Г.Е. ВЕЙНШТЕЙНА



МАТЕРІАЛИ

XI МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

17 – 18 ЖОВТНЯ 2023 р.

«ЕКОНОМІЧНІ ТА СОЦІАЛЬНІ АСПЕКТИ

РОЗВИТКУ УКРАЇНИ НА ПОЧАТКУ ХХІ СТОЛІТТЯ»

м. Одеса

Економічні та соціальні аспекти розвитку України на початку ХХІ століття. Матеріали ХІ Міжнародної науково-практичної конференції 17-18 жовтня 2023 року. Одеса: Одеський національний технологічний університет, 2023. – 663 с.

У матеріалах конференції знайшли відображення економічні та соціальні аспекти розвитку України на початку ХХІ століття. Були запропоновані шляхи вирішення найактуальніших та нагальних проблем багатьох сфер сучасного бізнесу та новітні управлінські технології в сучасних турбулентних умовах існування підприємств. В доповідях особлива увага приділялась прикладному характеру досліджень та їх впливу на поліпшення економічної ситуації в країні.

Науковий редактор Козак К.Б. - д-р екон. наук, професор, директор ННПЕіМ ім. Г. Е. Вейнштейна ОНТУ

Редакційна колегія:

Агеева І.М. – к.е.н., доц., Басюркіна Н.Й. – д.е.н., проф., Баранюк Х.О. – к.е.н., доц., Лагодієнко В.В. – д.е.н., проф., Немченко В.В. – д.е.н., проф., Павлов О.І. – д.е.н., проф., Седікова І.О. – д.е.н., проф., Ніколюк О.В. – д.е.н., проф., Козак К.Б. – д.е.н., проф., Соловей А.О. – к.і.н., доц., Згадова Н.С. – к.е.н., доц., Маркова Т.Д. – к.е.н., доц., Волкова А.Ю. – ас., Мільчева В.В. - PhD, доц., Новикова В.С.

Матеріали додаються за оригіналами рукопису

Редакційна колегія не несе відповідальності за зміст та сутність наданих матеріалів

УПРАВЛІННЯ ВИТРАТАМИ ПІДПРИЄМСТВА ЯК ІНСТРУМЕНТ ПІДВИЩЕННЯ ЙОГО ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ

Юхновська Ю.О., д.е.н., професор

Волик Н.Г., к.е.н., доцент

Риженко О.М., к.е.н.

**КЗВО «Хортицька національна навчально-реабілітаційна академія» ЗОР, м.
Запоріжжя**

Управління затратами є одним з найважливіших елементів системи управління підприємством. Це обумовлено тим, що досягнути стійкого положення підприємства можливо при наявності дієвої системи управління затратами на виробництві та реалізацію продукції. Функціонування дієвої системи управління витратами є однією з основних умов досягнення конкурентної переваги - лідируюче становище з витрат. Мета управління затратами полягає у їх оптимізації. На всіх етапах життєвого циклу товару – від проектування, організації виробництва до реалізації, поставки замовнику в потрібний час у потрібне місце у відповідності з правилами логістики – управління витратами передбачає їх науково обґрунтоване регулювання.

Управління витратами повинно ґрунтуватися на системному підході, тобто взаємопов'язаному управлінні формуванням всіх елементів витрат, витрат всіх підрозділів, трансформаційних та трансакційних витрат, недопущення надлишкових витрат, підвищення особистої зацікавленості персоналу підприємства у зниженні витрат, удосконаленні системи інформаційного забезпечення підприємства, впровадження ефективних методів зниження витрат [1].

У зв'язку з ускладненням та різноманітністю діяльності сучасних підприємств необхідно погодження дій різних ланок апарату управління та підрозділів, які впливають на рівень витрат, а також чіткий контроль за рівнем витрат.

Система управління витратами на виробництво та реалізацію продукції, як складова системи управлінської діяльності підприємства, повинна бути підлегла задачам досягнення стратегічної мети – забезпечення стійкого та ефективного розвитку в тривалій перспективі, підвищення вартості бізнесу, його капіталізації.

Ефективне управління витратами передбачає побудову на підприємстві системи забезпечення цього управління, яке, спираючись на використання сучасних методів планування, нормування, бюджетування, обліку та аналізу витрат, дозволяє приймати ефективне управлінське рішення. Центральне місце в рішенні цієї проблеми пов'язане з розробкою науково-обґрунтованою системою управління витратами на виробництві та реалізацію продукції та визначення умов її ефективного застосування.

Наявність комплексної системи управління витратами є необхідною умовою ефективності виробничої діяльності. Комплексна система управління витратами забезпечує взаємопов'язані дії щодо раціонального використання матеріальних, трудових, фінансових та інших ресурсів на постійній основі.

Система управління витратами повинна носити комплексний характер. Комплексність системи полягає у трьох напрямках: охоплює всі етапи формування собівартості товару, від його проектування, організації виробництва до реалізації та після продажного обслуговування (де необхідно); поєднує всі методи впливу на рівень і динаміку витрат – організаційні, техніко-економічні, економічні, фінансові; охоплює всі рівні управління діяльністю комерційної організації та всі підрозділи і служби, центри відповідальності [2].

Нормативний метод планування займає головну роль в системі управління витратами. На підставі аналізу та розрахунків впливу факторів на використання ресурсів визначаються норми витрат на одиницю продукції, на одиницю провідного параметра виробу, які орієнтують на досягнення високих, але реальних результатів. У зв'язку зі змінами умов виробництва норми повинні періодично оновлюватися.

Облік та аналіз відхилень від норм є важним елементом управління витратами. Облік та аналіз відхилень повинні бути оперативними, вестися у місцях їх виникнення.

Необхідно відзначити, що відхилення, які викликані високим ступенем зносу машин та обладнання, можуть потребувати значних інвестицій.

Досягнення запланованих результатів діяльності, рішенню стратегічних задач функціонування підприємства сприяють застосування системи бюджетування.

Витрати підприємства, в тому числі виробничі, інвестиційні, фінансові регламентуються бюджетами. Бюджети є гнучким інструментом управління витратами.

Бюджетування та нормування інтегруються в єдину систему шляхом бюджетів на основі нормативів та відображення відхилень від норм в системі управлінського обліку. Таким чином, забезпечення єдності нормування, бюджетування та управлінського обліку. Розробка бюджетів та управлінських витрат за центрами відповідальності забезпечується відповідно з реєстрами управлінського обліку.

Основними напрямками зниження собівартості продукції підприємств є: удосконалення техніки та технології виробництва, забезпечення інноваційного напрямку діяльності підприємства; удосконалення організації праці та виробництва; розробка і реалізація програм ресурсозбереження, зниження матеріалоємності, енергоємності і трудоемності продукції; забезпечення зацікавленості структурних

підрозділів, всього персоналу у досягненні високих результатів діяльності при оптимальних витратах.

Формування стратегії ресурсозбереження та механізму її реалізації на всіх рівнях управління є необхідною умовою забезпечення економічного зросту. У той же час на рівні підприємства – це один з найважливіших питань стратегічного менеджменту.

Розробка та здійснення стратегії ресурсозбереження на підприємстві вимагає перебудови всієї системи обліку, нормування і внутрішньо фірмового планування на базі управлінського обліку, бюджетування та контролінгу, які дозволяють відслідковувати витрати на всіх етапах виробництва та реалізації продукції. Розробка та реалізація будь яких управлінських рішень повинні враховувати їх вплив на рівень та динаміку витрат на виробництво і реалізацію продукції.

Література

1. Григорова З.В., Кваско А.В. Сучасні методи управління витратами підприємства. *Науковий погляд: економіка та управління*, №2(72)/2021. DOI: <https://doi.org/10.32836/2521-666X/2021-72-3>

2. Костецька, Н. Управління витратами на підприємствах в умовах ризику. *Економіка та суспільство*, (34). 2021. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-34-67>

53.	Тарасенко Ю.В., Замлинський В.А. СТРУКТУРА ЕКОНОМІЧНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ПІДПРИЄМСТВА.....	191
54.	Бєлов К.М. УПРАВЛІННЯ ВЛАСНИМ КАПІТАЛОМ У М'ЯСОПЕРЕРОБНІЙ ГАЛУЗІ...	194
55.	Вдовиченко В.О. АКТУАЛЬНІ АСПЕКТИ ДІАГНОСТИКИ ВИРОБНИЧО-ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ВІТЧИЗНЯНИХ ПІДПРИЄМСТВ.....	197
56.	Клименко К.В., Мельник В.В. ТЕНДЕНЦІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ФРАНЧАЙЗИНГУ В УКРАЇНІ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ.....	201
57.	Євтушок О.В., Голодонюк О.М. ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ У СУЧАСНОМУ МАРКЕТИНГУ.....	205
58.	Содома Р.І. БАНКІВСЬКЕ КРЕДИТУВАННЯ АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ.....	209
59.	Алдакімов О.С. ТЕОРЕТИЧНИЙ АНАЛІЗ ОСОБЛИВОСТІ СТРАТЕГІЧНОГО УПРАВЛІННЯ НА ПІДПРИЄМСТВІ.....	213
60.	Вовчанська О.М., Іванова Л.О. РОЛЬ ЦИФРОВОГО МАРКЕТИНГУ У МОДЕРНІЗАЦІЇ ПОВОЄННОЇ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ.....	217
61.	Юхновська Ю.О., Волик Н.Г., Риженко О.М. УПРАВЛІННЯ ВИТРАТАМИ ПІДПРИЄМСТВА ЯК ІНСТРУМЕНТ ПІДВИЩЕННЯ ЙОГО ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ.....	221
62.	Савенко І.І., Гобачьов Д.С. ДОСЛІДЖЕННЯ ЛОГІСТИЧНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ ЕКСПОРТУ ПРОДУКТІВ ПЕРЕРОБКИ ЗЕРНА.....	224
63.	Тулейбич О.М. ПРОБЛЕМИ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО ХАРАКТЕРУ ПРИ ФОРМУВАННІ ГРОМАДЯНСЬКОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ У СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ ЗАСОБАМИ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ТА ЛІТЕРАТУРИ.....	227
64.	Фрум О.Л., Дзюбак В.С. СИСТЕМАТИЗАЦІЯ ВИДІВ ТА МЕТОДІВ ДІАГНОСТИКИ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ.....	230
65.	Фрум О.Л., Фролов В.С. ХАРАКТЕРИСТИКА СТРАТЕГІЇ ЕКОНОМІЧНОГО ТА СОЦІАЛЬНОГО РОЗВИТКУ ОДЕСЬКОЇ ОБЛАСТІ НА ПЕРІОД 2021-2027 РОКИ.....	234